

Заселването на татари и черкези по Сливенско.

Прѣди да продължимъ изреждането на политическитѣ събития въ свързка съ миналото на Сливенъ отъ врѣме на избиването Х. Димитровата чета, остава ни да кажемъ нѣколко думи и за послѣднитѣ неканени гости въ България при надвечерието на освобождението ни. Въпросътъ е за *татари* и *черкези*, които Турция, слѣдъ Кримската война, употреби за пазене българскитѣ граници и нѣкои неспокойни кѣтища отъ бунтове и бунтовници. Споменуването на тия гости е толкова повече нужно, че тѣ бѣха една отъ причинитѣ за мѣстни вълнения между българското население и за усиляване на неговитѣ „хайдушки“ чети.

Още отъ биографията на Хитовъ видѣхме, че едни отъ първитѣ му подвизи ни отнискатъ въ борби съ тоя или она татарски дѣребей или съ черкезко разбойническо население около Сливенъ и въ Ямболско. Съ своитѣ насилия и пакости се отличили най-вече *черкезитѣ*. Тѣ сж дошли отъ Кавказъ слѣдъ тамошния разгромъ въ 1863—1864 г. На брой около $\frac{1}{2}$ милионъ, тѣ се заселватъ по разни краища на България, най-вече въ *югоизточна*. Отъ хорографията на послѣдната ще се види, че сума села, по-рано чисто български, сж били заети отъ черкезитѣ или тепърва заправени отъ тѣхъ. Селото *Митей* надъ Сливенъ (на Катъгово) е било насилно заето отъ тѣхъ, а днесъ не сжществува, разсипано отъ сжщитѣ прѣди избѣгването имъ отъ тамъ прѣзъ Декемврий 1877 год.

Черкезитѣ по облѣкло сж наподобявали казацитѣ. Тѣ били пѣргави и искусни крадци. Изразътъ „лекъ като черкезинъ“ е вече пословица. Стари сливенци и до днесъ сж фамилиаризирани съ подвизитѣ на тия въоръжени обирачи.

Татаритѣ сж дошли малко прѣди черкезитѣ, а именно въ 1861 г. Като по-неподвижни, тѣ не сж се прославили съ масови насилия. Тѣхъ населението е познавало чрѣзъ събратята имъ, прѣселвани въ Сливенъ и Сливенско прѣзъ XVIII-ия вѣкъ и 1812 г.

Съ разбойничествата на черкезитѣ е свързана и сждбата на нѣколко банатски прѣселенци, българи и „нѣмци“, които минали прѣзъ Сливенъ и се заселили между Бургасъ и Айтосъ. Тоя интересенъ епизодъ отъ българскитѣ одисеи съвпада съ врѣмето, прѣзъ което е прѣбивавалъ *Казакъ-алай* въ Сливенъ, и прѣдшествува малко избиването на Х. Димитровата чета.

Едничкиятъ домашенъ паметникъ, отъ който черпимъ свѣденіята си за това странствуване, е *лътовисътъ* на сливенския гражданинъ Х. *Киро Табака*, баща на Д-ръ Симеонъ Табаковъ.¹⁾

¹⁾ Х. Киро Мариновъ Табака, роденъ въ Сливенъ прѣзъ 1844 г. е възпитаникъ на рѣдкитѣ за врѣмето си сливенски учители. Историята на гр. Сливенъ